

Handläggare
Erik Jondelius
Telefon: 08-50812098

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
17 oktober 2024

Medborgarförslag om att fylla på dammen i Tjurbergsparkens östra del med vatten

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsförvaltning har fått ett medborgarförslag om att fylla dammen i Tjurbergsparkens östra del med vatten.

I parkens östra del finns en fontän och det är denna fontän som i medborgarförslaget kallas för damm. Det är trafikkontoret som har ansvar för stadens fontäner. Sedan åtminstone 2017 är fontänen avstängd då den saknar vattenförsörjning och dess tekniska system inte uppfyller dagens krav.

Trafikkontoret har utrett möjligheten att dra nya ledningar och bygga en pumpgrop, men då det är mycket yttligt liggande berg i Tjurbergsparken kommer det behövas sprängas mycket för att kunna lägga ned ledningar och pumpgrop i marken. Det innebär i sin tur stora kostnader. Idag rengörs och töms fontänen på regnvatten en gång i månaden under perioden maj till september av trafikkontorets entreprenör. Trafikkontoret har en förhoppning om att på sikt flytta fontänen inklusive skulpturen till en annan plats på Södermalm där det är mindre kostsamt att sätta den i drift.

På ett fåtal platser i stadsdelsområdet finns fågelbad. Dessa är vanligtvis betongplattor med en nedsänkning i mitten där regnvatten kan samlas. Förvaltningen har de senaste åren plockat bort åtminstone ett fågelbad då det lockat till sig råttor. Trafikkontorets tekniska förvaltare av fontäner har liknande erfarenhet av fågelbad.

Behoven och önskemålen för Södermalms parker är många och förvaltningen behöver prioritera bland insatserna. Förvaltningen fokuserar därför i första hand på åtgärder som berör säkerhet och trygghet såsom snöröjning, utbyte av trasiga lekredskap och trygghetsskapande åtgärder i parkerna.

Förvaltningen anser att det utifrån redogörelsen ovan inte är prioriterat att möjliggöra igångsättande av dammen eller att anlägga provisoriska fågelbad i Tjurbergsparken.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om att fylla dammen i Tjurbergsparkens östra del med vatten. Stadsdelsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 13 juni 2024 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda medborgarförslaget. Medborgarförslaget bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I ärendet framför förslagsställaren i huvudsak följande:
Tjurbergsparken är jättefin med rikt fågelliv, det som saknas är vatten och parkens fåglar och andra djur behöver det. Det finns förutsättning för vatten, med dammen i parkens östra del. Sedan flera år är dammen torrlagd. I väntan på att det blir klart kan stadsdelsnämnden ordna med provisoriska fågelbad. Som exempel kan referera till damm och fontän som finns sedan några år i Rosenlundsparken vilket har gett parken vitalitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöenheten inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 7 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Södermalms stadsdelsförvaltning tackar för förslaget som syftar till att ge Tjurbergsparkens fauna bättre tillgång till vatten.

I Parkplan Södermalm, som är ett vägledande dokument som beskriver hur grönstrukturen inom stadsdelsområdet ska bevaras, vårdas och utvecklas, står att Tjurbergsparken anlades under åren 1932-1935. Namnet Tjurberget omnämns redan på 1600-talet och berättar om platsen när den användes som betesmark för stadsbornas boskap. Gällande ekologisk infrastruktur berättar parkplanen att parken är en potentiell spridningskorridor. Värdefulla habitat finns i parken i form av täta buskage, ängsmark och till viss del kvarlämnad död ved. Det finns treskiktsvegetation och blommande och bärande träd och buskar och den stora andelen grönyta och de stora lövträden i parken gör att buller, -luft och klimatreglerande förutsättningar är goda samt möjligheten att

fördröja dagvatten. Vidare står i parkplanen att parkens naturslänter skulle kunna utökas med fler arter och vissa delar av gräsmattan ersättas med ängsplantering.

I parkens östra del finns en fontän och det är denna fontän som i medborgarförslaget kallas för damm. I fontänen är två små bronshästar placerade. Skulpturen som hästarna bildar är gjord av Berto Marklund och heter ”Vid källan”. Den sattes dit 1979. Skulpturen anspelar på att Tjurberget förr var betesmark. Stockholm konst ansvarar för skulpturen.

*Fontänen med Berto Marklunds skulptur ”Vid källan” 2024-09-12.
Foto: Södermalms SdF.*

Sedan åtminstone 2017 är fontänen avstängd. I samtal med trafikkontorets tekniska förvaltare för fontäner, (trafikkontoret har ansvar för stadens fontäner), har förvaltningen fått veta att det inte finns en vattenförsörjning till fontänen. Tidigare har vatten hämtats från en närliggande fastighet men efter att fastigheten renoverades har fastighetsägaren inte längre velat försörja fontänen med vatten. Fontänen drevs också på ett sätt som inte längre är tillåtet idag. Tidigare försörjdes fontänen med direktvatten som fylldes på kontinuerligt och som bräddade, det vill säga att överflödigt vatten leddes bort, rakt ut i avloppet. Ett sådant system är inte tillåtet idag utan en fontän behöver ha en så kallad pumpgrop innehållandes en anordning som cirkulerar fontänens vatten och renar det.

Trafikkontoret har utrett möjligheten att dra nya ledningar och bygga en pumpgrop, men då det är mycket ytligt liggande berg i Tjurbergsparken kommer det behövas sprängas mycket för att kunna lägga ned ledningar och pumpgrop i marken. Det innebär i sin tur stora kostnader. Idag rengörs och töms fontänen på regnvatten en gång i månaden under perioden maj till september av trafikkontorets entreprenör. Trafikkontoret har en förhoppning om att på sikt flytta fontänen inklusive skulpturen till en annan plats på Södermalm där det är mindre kostsamt att sätta den i drift.

I Rosenlundsparken finns en naturdamm som anlades som ett Agenda 21-projekt någon gång under åren 1998-2000. Dammen anlades på en plats där det inte fanns berg i marken och den har en duk i botten och fylls vid liten vattenmängd på av förvaltningens driftentreprenör. Syftet med dammen är att stärka den biologiska mångfalden i parken och dess omgivning.

På ett fåtal platser i stadsdelsområdet finns fågelbad. Dessa är vanligtvis betongplattor med en nedsänkning i mitten där regnvatten kan samlas. Förvaltningen har de senaste åren plockat bort åtminstone ett fågelbad då det lockat till sig råttor. Ett fågelbad kan också medföra att människor anser platsen lämplig för fågelmatning, något som i sin tur innebär att råttor också dras dit. Trafikkontorets tekniska förvaltare av fontäner har liknande erfarenhet av fågelbad.

Förvaltningen arbetar med drift, skötsel och utveckling av Södermalms parker. Behoven och önskemålen är många och förvaltningen behöver prioritera bland insatserna. Förvaltningen fokuserar därför i första hand på åtgärder som berör säkerhet och trygghet såsom snöröjning, beskärning av riskträd, renovering av murar, trappor och gångvägar, utbyte av trasiga lekredskap och trygghetsskapande åtgärder i parkerna.

Förvaltningen anser att det utifrån redogörelsen ovan inte är prioriterat att möjliggöra igångsättande av dammen eller att anlägga provisoriska fågelbad i Tjurbergsparken.

Expedieras till
Förslagslämnaren.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Esther Östin
Stadsmiljöchef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslaget

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-09-23
Esther Östin, Stadsmiljöchef	2024-09-23